

Ҳокимияти судӣ

Ношир: Ҳайати тадрукот Санаи интишор: 18 Ноябр, 2018 - 13:30

Манбаъ: https://president.tj/tajikistan/judicial_power [1]

Тибқи муқаррароти Конститутсияи воҳидҳои сохтори давлатӣ, низоми судӣ ва ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ ҳамчун ниҳодҳои таркибии низоми давлатдорӣ такмил ёфта, самтҳои фаъолиятшон ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, аз ҷумла Конститутсияи кишвар мутобиқ карда шуданд.

Пас аз қабули Конститутсияи ҳокимияти судӣ ҳамчун рукни муҳими сохтори ҳокимияти давлатӣ ба марҳалаи нави таърихӣ ворид гардид ва дар мақоми ниҳоди татбиқкунандаи адолати судӣ ташаккул ёфт.

Бар асоси ин, бори нахуст дар низоми судии кишвар ниҳодҳои мустақили судӣ – Суди конститусионӣ, судҳои иқтисодӣ ва ҷарбӣ таъсис дода шуданд.

Дар низоми судии кишвар ислоҳоти ҷиддӣ ба амал омад. Мутобиқи арзишҳои ҷомеаи демократӣ ҳокимияти судӣ ҳамчун шохаи мустақил ва алоҳидаи ҳокимияти давлатӣ эътироф шуда, фаъолияти он ба ниёзҳои замон ва асноди байналмилалӣ ҳамроҳ гардид.

Баъди ба даст овардани Истиқлоли давлатӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ба марҳалаи нави инкишофи таърихӣ – бунёди давлати соҳибхушӣ, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ, ягона ва иқтисодӣ ворид гардид.

Имконияти таҳкими минбаъда ва воқеан демократии ҳокимияти судии Тоҷикистон баъд аз Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вуҷуд омад.

10 март соли 1992 бо Қарори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қонунҳои «Дар бораи додгоҳҳои ҳақамии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Дар бораи тартиби ҳалли баҳсҳои хоҷагӣ дар додгоҳҳои ҳақамии Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул карда шуданд, ки дар онҳо ғайр аз равшан намудани масъалаҳои вобаста ба вазифаҳо, мақому фаъолияти додгоҳҳои ҳақамӣ ва тартиби ҳалли баҳсҳои иқтисодӣ инъикоси худро ёфтанд.

Дар ҳамин радиё амалӣ гардонидани адолати судӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1993 бо Қарори Раёсати Маҷлиси Оли Коллегияи ҷарбии Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва моҳи июни соли 1994 судҳои ҷарбии гарнизонҳои таъсис дода шуданд, ки ин як қомеъии назаррас дар низоми судӣ буд, зеро то қабули Конститутсияи дар кишвар танҳо судҳои умумӣ амал мекарданд.

Маҳз ба шарофати Истиқлоли давлатӣ ва қабули Конститутсияи кишвар имрӯз Тоҷикистон соҳиби ҳокимияти судии мустақил ҳамчун рукни алоҳидаи ҳокимияти давлатӣ буда, ба инкишофи таҳкими институтҳои демократӣ, ҳифзи ҳамаҷонибаи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд ноил гардидааст.

Мутобиқи талаботи қонунгузорӣ хусусияти хоси адолати судӣ, ба мисли мустақилият ва аз ҷониби судҳо беғаразона баррасӣ намудани парвандаҳо, танҳо ба Конститутсия ва қонун итоат кардани онҳо, риояи услубҳои демократии мурофиаи судӣ, аз ҷумла баробарии ҳамаи иштирокчиёни мурофиа дар назди қонун ва суд, дар асоси мувофиқа сурат гирифтани мурофиаи судӣ кафили муҳими таҳкими қонуниятро адолат ва рушди демократии давлату ҷомеа ба шумор меравад.

Бо мақсади такмил додани заминаи ҳуқуқии кишвар бо қабули Конститутсия ба ислоҳоти ҳуқуқӣ суръати тоза бахшида шуда, бо давра ба давра амалӣ гардидани ин ислоҳот як қатор санадҳои меъёрии ҳуқуқие ба тасвир расиданд, ки барои ноил гардидан ба ҳадафҳои пешгирифтаи давлати демокративу ҳуқуқбунёд нигаронида шудаанд.

Ҳокимияти судӣ

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» (<https://www.istilohot.tj>)

Ба қатори онҳо метавон қонунҳои конституционӣ «Дар бораи интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи Суди конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон», кодексҳои граждани, оила, меҳнат, ҷиноятӣ, муҳофизати граждани, иқтисодӣ, ҳуқуқвайронкунии маъмури, қонунҳо «Дар бораи авф», «Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросим», «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» ва ғайраро ном бурд.

Дар натиҷаи таҳкими ваҳдату субот ва ризоияти миллӣ, тариқи раъйпурсии умумихалқӣ ба Конституцияи кишвар се маротиба тағйиру иловаҳо ворид гардида, тавассути онҳо низоми судиву ҳуқуқӣ такмил дода шуда, ба тақвияти принсипи мустақилияти судҳо, таъминоти моддиву молиявӣ ва техникаи онҳо, хоста гирифтани ва тайёр намудани номзадҳо ба вазифаи судья ва коромӯз-судья, такмили ихтисоси онҳо ва кормандони дастгоҳҳои судҳо мусоидат намуд.

Дар заминаи ислоҳоти конституционии солҳои 1999 ва 2003 низоми ҳокимияти қонунгузор такмил дода шуда, зимни он мақоми олии намояндагӣ ва қонунгузори кишвар иборат аз Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагон таъсис ёфта, ҳамзамон бо ин, дар асоси ин ислоҳот фаъолияти ҳокимияти иҷроия ва судӣ такмил дода шуд ва муҳлати ваколати судьяҳо даҳ сол муқаррар гардид.

Дар ҳамин радиф ҳокимияти судӣ ҳамчун рӯкни муҳим ва зарурии сохтори ҳокимияти давлатӣ муаррифӣ гардида, ниҳодҳои баамалбарории адолати судӣ аз ҷиҳати тарзи ташкиливу сифати ва миқдори инкишоф ёфт ва бори аввал дар низоми судии мамлакат Суди конституционӣ, судҳои иқтисодӣ ва ҳарбӣ арзи вучуд намуда, инчунин синни ниҳоии ба вазифаи судьягӣ интиҳоб ё таъин гардидан аз 60 ба 65 сол тағйир дода шуд.

Бо мақсади аз салоҳияти ҳокимияти иҷроия, яъне аз тобеияти Вазорати адлия баровардани масъалаҳои ташкилии ҳокимияти судӣ бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14 декабри соли 1999 таҳти №48 Шӯрои адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шуда, ҳалли масоили мазкур ба уҳдаи ин сохтори нафтаъсиси коллегиялӣ вогузор гардид.

Ҳамчунин барои мунтазам такмил додани ихтисос ва баланд бардоштани малакаи касбии судьяҳо, коромӯз-судьяҳо ва кормандони дастгоҳи судҳо дар назди Шӯрои адлия Маркази таълимии судьяҳо ташкил карда шуд.

Бо мақсади беҳтар намудани фаъолияти ҳокимияти судӣ ва ислоҳоти конституционии 22 майи соли 2016 баргузоршуда дар қатори дигар тағйиру иловаҳо ба Конституцияи Шӯрои адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барҳам дода шуда, ҳаллу фасли масъалаҳои вобаста ба ташкили фаъолияти судҳо, таъмини моддиву техникаи онҳо, тайёр намудани номзадҳо ба вазифаи судьягӣ, такмили ихтисоси судьяҳо ва кормандони дастгоҳи судҳо, инчунин, пешбарии номзадҳо ба вазифаи судьягӣ ба зиммаи Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодӣ вогузор карда шуд.

Дар роҳи рушду таҳкими ҳокимияти судӣ нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ниҳоят калон мебошад.

Аз ҷониби давлату Ҳукумати кишвар дар бобати таҳким бахшидан ба фаъолияти ҳокимияти судӣ, баланд бардоштани нақши суд дар иҷрои вазифаҳои конституционии худ, такмил ва тақвияти сохтори судӣ, беҳдошти вазъи моддиву ҳуқуқии мақомоти судӣ ва судьяҳо, инчунин, мукамал намудани қонунҳо тадбирҳои мушаххас роҳандозӣ гардида, дар асоси Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олӣ аз 20 апрели соли 2006 ва бо ташаббуси дастгириҳои бевоситаи Пешвои миллат Барномаи ислоҳоти судиву ҳуқуқӣ таҳия ва бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 юни соли 2007, №271 тасдиқ гардид.

Яке аз падидаҳои муҳими демократие, ки дар конституцияи аксари давлатҳои пешрафтаи ҷаҳон дарҷ гардидааст ва дар Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон низ инъикос ёфтааст, ғояи таҷзияи ҳокимият ба ҳокимияти қонунгузор, иҷроия ва судӣ маҳсуб меёбад, яъне барои аз ҷониби тамоми мақомоти ҳокимияти давлатӣ мустақилона, бидуни даҳлат ба фаъолияти ҳамдигар ба амал баровардани салоҳияти худ кафолати қонунӣ муқаррар шудааст.

Ҳокимияти судӣ

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» (<https://www.istilohot.tj>)

Дар моддаи 9-и Конститутсия ҳокимияти судӣ шояи мустақили ҳокимияти давлатӣ эътироф шуда, дар боби 8-и он (моддаҳои 84-92) вазифа, мақсад, принципҳои фаъолият, талабот оид ба таъин ва интихоби судьяҳо дар низоми судӣ мушаххас гардонидани шудааст ва адолати судӣ омили муҳими таъмин намудани адолати иҷтимоӣ ва ҳифзи ҳуқуқи озодаҳои инсон ва шаҳрванд, ҳамчунин, манфиатҳои давлат ва ташкилоту муассисаҳо маънидод шудааст.

Тибқи мазмуни меъёрҳои Конститутсия масъалаи таъмин намудани амнияти миллату давлат, нигоҳ доштани оромии ҷомеа, пойдеории сулҳу субот, таҳкими истиқлол ва ҳифзи дастовардҳои он яке аз вазифаҳои асосии ҳокимияти судӣ ба шумор меравад. Суд ва адолати судӣ нигоҳдорандаи давлати ҳуқуқбунёди мустақил буда, пойдеории осудагиву субот ва иқтисоди ҳар як давлатро таъмин менамояд.

Доир ба сохтор ва фаъолияти мақомоти судӣ қонунҳо, аз ҷумла 6 августи соли 2001 Қонуни конституционӣ «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул гардида, дар он тарзи ташкил ва фаъолияти судҳои кишвар, вазифа, салоҳият, талабот нисбат ба судьяҳо, тартиби интихоби таъин кардани онҳо, вазъи иҷтимоӣ ва моддии судьяҳо, масъулияти ҷавобгарӣ, ҳатмӣ будани иҷрои санадҳои судӣ ва дигар масъалаҳои марбута пешбинӣ шудаанд. Принципи конституционии мустақилияти судьяҳо дар қонунҳо ба таври мушаххас баён шуда, танҳо аз ҷониби суд амалӣ намудани адолати судӣ муайян гардидааст.

Қобили зикри хос аст, ки дар роҳи таҳкими ҳокимияти судӣ ва татбиқи амалии адолати иҷтимоӣ нақши Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон басо муҳим мебошад. Зеро, маҳз Президенти муҳтарам рушди фаъолияти ҳокимияти судиро яке аз самтҳои асосии сиёсати давлат эълон кард, ки дар заминаи он то ба имрӯз барои ташаккули низоми судии кишвар ва баланд бардоштани мақоми ҳокимияти судӣ дар ҷомеа корҳои назаррас ва муҳим ба анҷом расонида шуданд.

Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14 апрели соли 1997, №692 «Дар бораи баъзе тадбирҳои оид ба таъмини мустақилияти ҳокимияти судии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар низоми судии кишвар нағмонии зиёде ворид намуд. Тибқи ин фармон ҳаллу фасли як қатор масъалаҳо, аз қабили таъсиси вазифаи приставҳои судӣ, ёрдамчиёни раисони судҳо, шумораи зарурии котибони маҷлиси судӣ, ҷудо кардани маблағ барои таъминоти моддии судҳо, вазъи иҷтимоии судьяҳо ва аъзои оилаи онҳо, таъмир ва таҷҳизонидани бинои судҳо бо асбобу ашёи зарурӣ, таъмин кардани онҳо бо воситаи нақлиёт ва техникаи ёрирасон пешбинӣ гардида, марҳала ба марҳала ҳаллу фасл карда шуданд.

Танҳо дар тӯли 15 соли охир шумораи судьяҳои судҳои ҳарбӣ, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, судҳои иқтисодии вилоятҳо ва шаҳри Душанбе аз 282 то 443 воҳид афзоиш ёфтааст.

Ёдовар бояд шуд, ки баъди ба даст овардани Истиқлоли давлатӣ бо ташаббуси бевоситаи Пешвои миллат ба масъалаи баробарҳуқуқии занон эътибори ҷиддӣ дода шуд. Хусусан, Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 1999 «Дар бораи тадбирҳои баланд бардоштани мақоми зан дар ҷомеа» дар самти баланд бардоштани нақши занон дар ҷомеаи навин аҳамияти ниҳоят муҳим дорад.

Ҷиҳати амалисозии фармони мазкур аз ҷониби Суди Олӣ тадбирҳои муассир андешида шуданд ва имрӯз дар низоми ҳокимияти судии мамлакат аз 443 воҳиди кории судьягӣ 374 судья фаъолият дошта, аз ин шумора 79 нафарро занон ташкил медиҳанд, ки онҳо ба сифати раисони суд, муовинони раис, раисони коллегияҳои судӣ ва судьяҳо фаъолият доранд ва саҳми онҳо дар таъмини баамалбарории адолати судӣ назаррас мебошад.

Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 юни соли 2007, №271 «Дар бораи Барномаи ислоҳоти судиву ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба таҳкими мақомоти судӣ ва иҷрои вазифаҳои онҳо роҳи васеъ боз кард. Барномаи зикршуда дар баробари мусоидат ба рушди фаъолияти ҳокимияти судӣ, таҳкими фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқро, ки дар самти ба амал баровардани адолати судӣ нақши бевосита доранд, низ дар бар гирифтааст.

Ҳокимияти судӣ

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» (<https://www.istilohot.tj>)

Барои иҷрои Нақшаи тадбирҳо оид ба татбиқи Барномаи мазкур як қатор қонунҳо, аз ҷумла кодексҳои мурофиавии граждани, иқтисодӣ, ҷиноятӣ, ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ, қонунҳо «Дар бораи истеҳсолоти иҷро», «Дар бораи судҳои ҳақамӣ», «Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва ғайра қабул карда шуданд.

Аз ҳисоби фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои таъсиси воҳидҳои кории иловагӣ дар судҳои вилоятӣ, суди шаҳри Душанбе ва Суди Олӣ ташкил гардидани коллегияҳои судӣ оид ба парвандаҳои оилавӣ ва ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ аз ғамхориҳои пайвастаи давлату Ҳукумат доир ба таҳкими сохтор ва пешрафти фаъолияти ҳокимияти судӣ гувоҳӣ дода, ба баррасии сифатноки парвандаҳо ва қабули қарорҳои қонуниву асоснок мусоидат карда истодаанд.

Ҳамчунин, бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 январи соли 2011, №976 Барномаи нави ислоҳоти судиву ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2013 тасдиқ гардид.

Дар иртибот ба барномаи мазкур қонунҳои конститусионӣ «Дар бораи Суди конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон», Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ ва Кодекси одоби судьяи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардиданд.

Бо мақсади рушди низоми судии кишвар, баланд бардоштани сатҳи дониши касбии судяҳо, нақш ва мавқеи суд дар таъмини воқеии ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, манфиатҳои қонунии давлат ва ташкилоту муассисаҳо, сарфи назар аз шакли ташкиливу ҳуқуқии онҳо, бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5 январи соли 2015, №327 Барномаи ислоҳоти судиву ҳуқуқӣ барои солҳои 2015-2017 тасдиқ гардид, ки сеюмин барномаи ислоҳоти судиву ҳуқуқӣ дар кишвар маҳсуб меёбад.

Бо мақсади иҷрои барномаи мазкур ба қонунгузори амалкунандаи кишвар зиёда аз 100 тағйиру илова ворид гардида, Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи адвокатура ва фаъолияти адвокатӣ» бо меъёрҳои мутобиқ ба санадҳои байналмилалӣ қабул карда шуд. Ба ғайр аз ин, бо мақсади дастгирии шахсоне, ки дар мавриди ҳифзи ҳуқуқи озодиҳояшон имконияти гирифтани ёрии ҳуқуқии пулакиро надоранд ва ниёзманди чунин кумак мебошанд, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 июли соли 2015, №425 Консепсия дар бораи расонидани ёрии ҳуқуқии ройгон тасдиқ гардид, ки ҳоло тибқи он дар шаҳру ноҳияҳои мамлакат ба шахсони камбизоат ёрии ҳуқуқии ройгон расонида мешавад.

Бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19 апрели соли 2019, №1242 Барномаи чоруми ислоҳоти судиву ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2019-2021 тасдиқ гардид, ки ин иқдом аз Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олӣ аз 26 декабри соли 2018 сарчашма мегирад.

Барномаи номбаршуда идомаи барномаҳои қаблан қабулшуда буда, ба таҳкими минбаъдаи ҳокимияти судӣ, рушду такомули қонунгузори амалкунанда, беҳдошти таъминоти моддиву техникаи судҳо ва кормандони дастгоҳи судҳо равона шудааст.

Дар доираи ин барнома соли 2021 бори аввал Қонун “Дар бораи дастрасӣ ба иттилоот оид ба фаъолияти судҳо” қабул гардид. Мақсади қабули ин қонун - таъмини принципи ошкоро будани муҳокимаи судӣ ва дастрасии ҷомеа ба масъалаҳои вобаста ба фаъолияти судҳо буда, кафолати муҳимми муҳокимаи одилонаи судӣ ва воситаи таҳкими эътимоди ҷомеа нисбат ба ҳокимияти судӣ мебошад.

Дар қонуни мазкур талабот нисбат ба мазмуну мундариҷаи сомонаҳои судҳо, тартиби нашр гардидани санадҳои судӣ, шаклҳои ҳамкориҳои судҳо бо аҳоли ва воситаҳои ахбори омма доир ба дастрасӣ ба маълумот оид ба фаъолияти судҳо ба танзим дароварда шудааст.

Қобили тазаккур аст, ки таъмин намудани шароити зарурии моддиву техникӣ ва ташкилии судҳо, алалхусус, бо бинои таҷҳизоти муосир ва воситаҳои нақлиёти хизматӣ таъмин намудани онҳо, беҳдошти вазъи иҷтимоиву маишии судяҳо, махсусан, бо манзили

Ҳокимияти судӣ

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» (<https://www.istilohot.tj>)

истиқоматии хизматӣ таъмин кардани онҳо, давра ба давра зиёд намудани музди меҳнати судяҳо яке аз омилҳои таҳкими мавқеи ҳокимияти судӣ дар ҷомеа ва пешгирии намудани ҳуқуқвайронкуниҳои хусусияти коррупсионидошта дар мақомоти судӣ ба ҳисоб рафта, ба иҷрои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ доир ба муқовимат ба коррупсия мусоидат менамояд.

Ҳоло Ҳукумати Тоҷикистон барои таъмини мустақилияти ҳокимияти судӣ иқдомоти зиёдеро амалӣ карда истодааст, ки зиёд намудани воҳидҳои вазифаи судя ва кормандони дастгоҳи судҳо, ҳамасола пешбинӣ намудани афзоиши маблағгузориҳои буҷети мақомоти судӣ, таъмини судҳо бо биною таҷҳизоти муосир, пайваستшавӣ ба интернет, таъсиси сомонаи интернетии судҳо ва монанди инҳо аз ҷумлаи тадбирҳои дар ин самт андешидашуда мебошанд.

Ҳамзамон бо ин, чиҳати беҳгардонии шароити ташкилии фаъолияти судҳо дар солҳои соҳибистиклолӣ биноҳои маъмурии аксарияти судҳо аз нав сохта шуда, қариб биноҳои ҳамаи судҳои шаҳру ноҳияҳо аз таъмири асосӣ бароварда, бо таҷҳизоти замонавӣ чиҳозонида шудаанд. Бунёди биноҳои нави Суди Олӣ аз ҳисоби маблағҳои буҷети ҷумҳуриявӣ идома дорад.

Дар давраи соҳибистиклолӣ маоши вазифавии судяҳо аз 15 то 20 фоиз зиёд карда шуда, шумораи зиёди судяҳо бо манзили истиқоматӣ таъмин гардиданд.

Бояд гуфт, ки таълими самаранок ва босифати кадрҳои ҷавони ҳокимияти судӣ ба васеъ гардидани ҷаҳонбинӣ, болоравии малакаи касбии онҳо ва беҳтар шудани сифати адолати судӣ мусоидат менамояд.

Бо мақсади тайёр намудани номзадҳо ба вазифаи судя, коромӯз-судя, баланд бардоштани донишу таҷрибаи касбии судяҳо ва кормандони дастгоҳи судҳои мамлакат бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 март соли 2003, №150 Маркази таълимии судяҳо таъсис дода шуд.

Фаъолияти Маркази таълимии судяҳои назди Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амалӣ намудани барномаҳои ислоҳоти судиву ҳуқуқӣ равона шуда, аз тайёр намудани номзадҳо ба вазифаи судя, коромӯз-судяҳо ва такмили ихтисоси судяҳо ва кормандони дастгоҳи судҳои кишвар иборат мебошад.

Коромӯз-судяҳо (чунин ниҳод дар мақомоти судӣ 20 март соли 2008 таъсис дода шудааст) барои баланд бардоштани малакаи касбии худ ва ҳамаҷониба омода шудан ба вазифаи судягӣ дар Маркази таълимии судяҳои назди Суди Олӣ муддати як сол ба машғулиятҳои назариявӣ ва амалӣ фаро гирифта мешаванд.

Имтиҳони коромӯз-судя аз ҷониби комиссияи босалоҳият, ки ҳайати онро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, қабул карда шуда, аз байни довталабон беҳтаринҳои онҳо интихоб мегарданд.

Доир ба ин масъалаи муҳим Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар мулоқот бо судяҳо ва кормандони масъули мақомоти судӣ 21-уми ноябри соли 2019 бори дигар таъкид намуд, ки «судя дар баробари донишу таҷриба бояд вичдони пок, одобу ахлоқи ҳамида ва рафтору кирдори шоиста дошта бошад. Чунин тарзи интиҳоби кадрҳо имкон медиҳад, ки дар оянда содир намудани амалҳои коррупсионӣ аз ҷониби амаликунандагони адолати судӣ аз байн бурда, мақом ва нуфузи ҳокимияти судӣ баланд бардошта шавад».

Воҳӯриҳои чандинкаратаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо судяҳо ва кормандони масъули мақомоти судӣ ва дастуру ҳидоятҳои ба миёнгузоштаи Роҳбари давлат барои беҳтар гардидани фаъолияти судяҳо дар самти қабули қарорҳои қонуниву асоснок нақши муҳим бозиданд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки ҳокимияти судӣ аз иҷрои вазифаи худ – ҳифзи ҳуқуқ ва озодиҳои инсону шаҳрванд, манфиати давлат, ташкилоту муассисаҳо, қонуниятро адолат муваффақона баромада, фаъолияти худро чиҳати боз ҳам бештар сазовор шудан ба эътимоди мардуми кишвар густариш бахшида истодааст.

Ҳокимияти судӣ

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» (<https://www.istilohot.tj>)

Баҳодиҳии муҳтаво: 1

Баҳои миёна: 1 (1 овоз)

Манбаъ: <https://www.istilohot.tj/tg/content/khokimiyati-sudi?mini=2026-04>

Пайвандҳо

[1] https://president.tj/tajikistan/judicial_power